

تبلور گفتمان توسعه‌نگر

سفرهای استانی دور اول کاروان تدبیر و امید

(۱۳۹۵ - ۱۳۹۲)

ریاست جمهوری

معاونت ارتباطات و اطلاع رسانی

مرکز پژوهش، سنجش و اسناد

۱۳۹۵

www.ketab.ir

سرشناسه: راغی، سجاد، ۱۳۴۸ - گردآورنده

عنوان و نام پدیدآور: تبلور گفتمان توسعه نگر: سفرهای استانی دور اول کاروان تدبیر و امید (۱۳۹۲ - ۱۳۹۵) / [تهیه و تنظیم: معاونت ارتباطات و اطلاع رسانی دفتر رئیس‌جمهور، مرکز پژوهش، سنجش و اسناد؛ زیر نظر یعقوب ملکی: گردآوری و تدوین سجاد راغی گلوجه؛ ویراستار منوچهر بشیری راد. مشخصات نشر: تهران: ریاست جمهوری، مرکز پژوهش، سنجش و اسناد، نشر جمهوری ایران، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۱۹۸ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۶۰۶-۶۳-۷

وضعیت فهرست نویسی: فیا

عنوان دیگر: سفرهای استانی دور اول کاروان تدبیر و امید (۱۳۹۲ - ۱۳۹۵).

موضوع: روحانی، حسن، ۱۳۲۷ -، رئیس‌جمهور - سفرها - ایران

موضوع: روحانی، حسن، ۱۳۲۷ -، رئیس‌جمهور - پیام‌ها و سخنرانی‌ها

موضوع: روسای‌جمهور - ایران - پیام‌ها و سخنرانی‌ها

موضوع: Presidents - Iran - Messages and speeches

شناسه افزوده: کی، یعقوب، ۱۳۴۴ - ناظر

شناسه افزوده: ری راد، منوچهر، ۱۳۴۰ -، ویراستار

شناسه افزوده: ایران، ریاست جمهوری، دفتر رئیس‌جمهور، معاونت ارتباطات و اطلاع رسانی

شناسه افزوده: ایران، ریاست جمهوری، مرکز پژوهش، سنجش و اسناد، نشر جمهوری ایران

شناسه افزوده: ایران، ریاست جمهوری، مرکز پژوهش، سنجش و اسناد

شناسه افزوده: Iran. Presidency. Center for research, evaluation and documentation. President of publication

رده بندی کنگره: ۱۳۹۵ / ۲۰۲ DSR

رده بندی دیویی: ۹۵۵/۰۸۴۴

شماره کتابشناسی ملی: ۴۵۷۵۴۸۸

کتابخانه ملی جمهوری ایران

مرکز پژوهش، سنجش و اسناد ریاست جمهوری

عنوان: تبلور گفتمان توسعه نگر: سفرهای استانی دور اول کاروان دولت تدبیر و امید (۱۳۹۲ - ۱۳۹۵)

زیر نظر: یعقوب ملکی

گردآوری و تدوین: سجاد راغی گلوجه

ویراستار: منوچهر بشیری راد

صفحه آرای: مزگان زرین صد

ناشر: نشر جمهوری ایران (مرکز پژوهش، سنجش و اسناد ریاست جمهوری)

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۵

قیمت: ۱۲۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۶۰۶-۶۳-۷

نشانی: تهران - خیابان لبافی‌نژاد - بین ایوریحان و دانشگاه - پلاک ۱۶۴

تلفن: ۶۶۴۰۲۸۴۶

فهرست مطالب

۱	 مقدمه
۳	 خوزستان
۴	 ۱. بیان خاطره
۴	 ۲. چرا اولین سفر کاروان دولت تدبیر و امید به خوزستان؟
۴	 ۳. وصف استان
۵	 ۴. ظرفیت‌ها و استعداد های استان
۶	 ۵. مسائل و مشکلات استان
۶	 ۶. طرح و برنامه های دولت برای توسعه استان
۱۱	 هرمزگان
۱۲	 ۱. بیان خاطره
۱۲	 ۲. وصف استان
۱۲	 ۳. طرح‌ها و برنامه‌های دولت برای توسعه استان
۱۷	 ۴. ضرورت توجه مراکز آموزش عالی استان برای تأمین نیازهای بومی
۱۹	 سیستان و بلوچستان
۲۰	 ۱. وصف استان
۲۰	 ۲. طرح‌ها و برنامه‌های دولت برای توسعه استان
۲۴	 ۳. برخورداری همه شهروندان از حقوق شهروندی
۲۵	 ایلام
۲۶	 ۱. بیان خاطره
۲۶	 ۲. وصف استان
۲۶	 ۳. ظرفیت‌ها و استعداد های استان
۲۷	 ۴. طرح‌ها و برنامه‌های دولت برای توسعه استان
۲۹	 لرستان
۳۰	 ۱. وصف استان
۳۱	 ۲. طرح‌ها و برنامه‌های دولت برای توسعه استان
۳۵	 چهارمحال و بختیاری
۳۶	 ۱. وصف استان
۳۶	 ۲. ظرفیت‌ها و استعداد های استان
۳۷	 ۳. برنامه‌های دولت برای توسعه استان
۳۹	 اردبیل

۴۰	۱. بیان خاطره
۴۰	۲. وصف استان
۴۱	۳. طرح‌ها و برنامه‌های دولت برای توسعه استان
۴۳	خراسان رضوی
۴۴	۱. وصف استان
۴۵	۲. طرح‌ها و برنامه‌های دولت برای توسعه استان
۴۹	زنجان
۵۰	۱. وصف استان
۵۰	۲. طرح‌ها و برنامه‌های دولت برای توسعه استان
۵۳	گلستان
۵۴	۱. بیان خاطره
۵۴	۲. وصف استان
۵۴	۳. طرح‌ها و برنامه‌های دولت برای توسعه استان
۵۷	خراسان جنوبی
۵۸	۱. بیان خاطره
۵۸	۲. وصف استان
۵۸	۳. طرح‌ها و برنامه‌های دولت برای توسعه استان
۶۱	۴. ضرورت طراحی برنامه‌های استان توسعه
۶۳	بوشهر
۶۴	۱. وصف استان
۶۵	۲. ظرفیت‌ها و استعدادهای استان
۶۷	۳. طرح‌ها و برنامه‌های دولت برای توسعه استان
۶۹	۴. اهمیت نیروگاه هسته‌ای بوشهر
۷۱	اصفهان
۷۲	۱. بیان خاطره
۷۲	۲. وصف استان
۷۵	۳. ظرفیت‌ها و استعدادهای استان برای توسعه
۷۵	۴. طرح‌ها و برنامه‌های دولت برای توسعه استان
۸۱	قم
۸۲	۱. بیان خاطره
۸۲	۲. وصف قم
۸۴	۳. طرح‌ها و برنامه‌های دولت برای توسعه استان
۸۷	گیلان

۸۸	۱. وصف استان
۸۸	۲. طرح‌ها و برنامه‌های دولت برای توسعه استان
۹۳	فارس
۹۴	۱. وصف استان
۹۷	۲. ظرفیت‌ها و استعدادهای استان
۹۷	۳. طرح‌ها و برنامه‌های دولت برای توسعه استان
۱۰۰	۴. تبدیل دانشگاه شیراز به یک دانشگاه بین‌المللی
۱۰۱	آذربایجان شرقی
۱۰۲	۱. بیان خاطره
۱۰۲	۲. وصف استان
۱۰۳	۳. ظرفیت‌ها و استعدادهای استان
۱۰۳	۴. طرح‌ها و برنامه‌های دولت برای توسعه استان
۱۰۷	تهران (غرب تهران: شهر، ملارد و شهر قدس)
۱۰۸	طرح‌ها و برنامه‌های دولت برای توسعه شهرستان‌های غرب تهران
۱۱۱	تهران (جنوب غرب تهران: اسلامشهر، بهارستان و رباط‌کریم)
۱۱۲	طرح‌ها و برنامه‌های دولت برای توسعه شهرستان‌های جنوب غرب تهران
۱۱۵	تهران (شهری)
۱۱۶	۱. وصف شهری
۱۱۶	۲. طرح‌ها و برنامه‌های دولت برای توسعه منطقه شهر
۱۲۱	خراسان شمالی
۱۲۲	۱. وصف استان
۱۲۲	۲. طرح‌ها و برنامه‌های دولت برای توسعه استان
۱۲۵	کردستان
۱۲۶	۱. بیان خاطره
۱۲۶	۲. وصف استان
۱۲۶	۳. ظرفیت‌ها و استعدادهای استان
۱۲۷	۴. طرح‌ها و برنامه‌های دولت برای توسعه استان
۱۳۰	۵. پایبندی دولت به انجام وعده‌های خود برای مردم کردستان
۱۳۱	همدان
۱۳۲	۱. بیان خاطره
۱۳۲	۲. وصف استان
۱۳۳	۳. طرح‌ها و برنامه‌های دولت برای توسعه استان

۱۳۵.....	مازندران
۱۳۶.....	۱. بیان خاطره.....
۱۳۶.....	۲. طرح‌ها و برنامه‌های دولت برای توسعه استان.....
۱۳۷.....	۳. ضرورت تلاش همگانی برای جلوگیری از تخریب جنگل‌ها.....
۱۳۹.....	یزد
۱۴۰.....	۱. بیان خاطره.....
۱۴۰.....	۲. وصف استان.....
۱۴۱.....	۳. ظرفیت‌ها و استعدادهای استان.....
۱۴۲.....	۴. طرح‌ها و برنامه‌های دولت برای توسعه استان.....
۱۴۵.....	سمنان
۱۴۶.....	۱. وصف استان.....
۱۴۷.....	۲. ظرفیت‌ها و استعدادهای استان.....
۱۴۸.....	۳. طرح‌های و برنامه‌های دولت برای توسعه استان.....
۱۵۱.....	کرمان
۱۵۲.....	۱. وصف استان.....
۱۵۲.....	۲. ظرفیت‌ها و استعدادهای استان.....
۱۵۳.....	۳. طرح‌ها و برنامه‌های دولت برای توسعه استان.....
۱۵۵.....	آذربایجان غربی
۱۵۶.....	۱. بیان خاطره.....
۱۵۶.....	۲. وصف استان.....
۱۵۷.....	۳. طرح‌ها و برنامه‌های دولت برای توسعه استان.....
۱۶۰.....	۴. ضرورت بهره‌مندی همه اقوام، از جمله کردها از فرصت‌ها و پتانسیل‌های مدیریتی در کشور.....
۱۶۱.....	کرمانشاه
۱۶۲.....	۱. بیان خاطره.....
۱۶۲.....	۲. وصف استان.....
۱۶۳.....	۳. ظرفیت‌ها و استعدادهای استان.....
۱۶۵.....	۴. طرح‌ها و برنامه‌های دولت برای توسعه استان.....
۱۶۷.....	کهگیلویه و بویراحمد
۱۶۸.....	۱. وصف استان.....
۱۶۸.....	۲. ظرفیت‌ها و استعدادهای استان.....
۱۶۹.....	۳. طرح‌ها و برنامه‌های دولت برای توسعه استان.....
۱۷۳.....	قزوین
۱۷۴.....	۱. بیان خاطره.....

۱۷۶	۲. وصف استان
۱۷۶	۳. طرح‌ها و برنامه‌های دولت برای توسعه استان
۱۷۹	استان مرکزی
۱۸۰	۱. وصف استان
۱۸۱	۲. ظرفیت‌ها و استعدادهای استان
۱۸۱	۳. طرح‌ها و برنامه‌های دولت برای توسعه استان
۱۸۵	البرز
۱۸۶	۱. بیان خاطره
۱۸۶	۲. وصف استان
۱۸۶	۳. طرح‌ها و برنامه‌های دولت برای توسعه استان

مقدمه

سفرهای استانی به منزله سازوکار سیاسی، اجتماعی و مدیریتی دولت‌ها، اقدامی مؤثر و راهگشا برای تقویت حوزه عملکردی دولت، شناخت و ارزیابی ظرفیت‌های گوناگون استان‌های کشور در راستای توسعه محلی و ملی متوازن و برنامه‌ریزی مؤثر، به‌شمار می‌رود.

این سفرهای کاری و ویژگی‌های مشترک دولت‌های نظام جمهوری اسلامی است که با تفاوت‌هایی در شکل و محتوا، از زمان ریاست جمهوری آیت‌الله خامنه‌ای تاکنون انجام گرفته است. دولت یازدهم نیز با ویژگی‌های متفاوت و با رویکردی نسبتاً جدید این مسیر را ادامه داده است.

بررسی ۳۱ سفر استانی کارشناسی دولت تدبیر و امید در دور اول (۲۴ دی ۱۳۹۲ - ۲۸ آبان ۱۳۹۵)، به‌طور نسبی نشان می‌دهد که دولت نگار یکسار به‌ر توسعه در همه استان‌ها دارد و توسعه ساختاری و متوازن را متناسب با نوع نیازها، ظرفیت‌ها و فرصت‌های هر استان با اشکالی متفاوت، دنبال کرده است.

موضوع مهمی که در جریان این سفرها در نظر قرار داشته، برنامه‌ریزی برای تعیین تکلیف انبوه وعده‌های محقق نشده دولت قبل و تلاش در جهت ارائه وعده‌های کارشناسی‌شده و قابل اجرا بوده است. (براساس اعلام معاون اجرایی رئیس‌جمهور، در برخی استان‌ها تا ۷۹ وعده‌های تحقق نیافته از دولت قبل وجود داشته است). با این ملاحظات ویژگی‌های مهم سفرهای استانی دولت تدبیر و امید در مقایسه با دولت قبلی کاهش محسوس احساس‌گرایی، افزایش عینیت‌گرایی، اقدام کارشناسی و دور شدن از تحریک احساسات مردم با وعده‌های غیرعملی بوده است. ویژگی مهم دیگر، تقلیل حالت کاروانی به حالت کارشناسی نخبه‌گرایانه و برنامه‌محوری بوده که عملاً به تقویت شعور سیاسی مردم منجر می‌شود. از دیگر ویژگی‌ها، کاهش نداد مصوبات و پرهیز جدی از مصوبات غیرکارشناسی‌شده و آبی بوده است.

حاصل این تصمیم مهم، مدیریت صحیح انتظارات مردم و ممانعت از تولید توقعات غیرمنطقی و غیرعملی بوده است. اولویت‌بندی در رفع نیازها و مشکلات هر استان ویژگی دیگر است که باعث تقویت گفتمان توسعه‌مدار است. در مجموع، سفرهای استانی دولت یازدهم به لحاظ محتوایی تغییرات اساسی با دولت‌های گذشته پیدا کرد، اما در شکل، برخی ویژگی‌های گذشته تداوم یافت.

به لحاظ اهمیت موضوع تلاش گردیده، بخش‌هایی از رویکردها و نگرش ریاست محترم جمهوری نسبت به استان‌های کشور و نیز طرح و برنامه‌های دولت برای توسعه استان‌ها، گردآوری و در اختیار عموم مردم قرار گیرد. لذا مجموعه حاضر، حاصل بررسی و گزینش مواردی از سخنرانی‌ها و مصاحبه‌های ریاست محترم جمهوری از آغاز تا پایان سفر به ۳۱ استان کشور است که عمدتاً در محورهای زیر مورد توجه قرار گرفته است:

۱. بیان خاطره؛ شامل خاطرات رئیس‌جمهور از دوران قبل و پس از پیروزی انقلاب از یک یا چند شهر استان و یا رجال و معارف علمی و سیاسی استان بوده است.

۲. وصف استان؛ شامل سخنان و اظهارات رئیس‌جمهور در مورد ویژگی‌های مهم و شاخص استان در گذشته و حال حاضر است. همچنین نشان‌دهنده نگاه و نگرش ایشان به استان‌ها و شهرها بوده که در بسیاری از موارد بدیع به نظر می‌رسد.

۳. ظرفیت‌ها و استعدادهای استان؛ در این بخش ظرفیت‌های مکشوف و یا مغفول استان‌های کشور مطرح شده و برنامه دولت برای بهره‌برداری از آنها اعلام شده است.

۴. طرح‌ها و برنامه‌های دولت برای توسعه استان؛ شامل تصمیمات کارشناسی شده و به‌دور از هرگونه شتاب‌زدگی برای توسعه استان است که اغلب در تهران صورت گرفته و برای اجرا اعلام شده است.

۵. به جزء چهار عنوان یادشده، در مورد برخی استان‌ها، عناوین خاص و موردی هم وجود دارد که بنا به اقتضای شرایط خاص برخی استان‌ها و شهرها از سوی رئیس‌جمهور مطرح شده است که به‌عنوان مکمل موضوعات آورده شده است.

نکته پایانی این که همه مطالب نقل شده از ریاست محترم جمهوری، از آرشیو این مرکز استخراج شده و به صورت نقل قول مستقیم است و امکان استفاده از منابع دست اول را برای پژوهشگران و علاقه‌مندان فراهم می‌سازد.

مرکز پژوهش، سنجش و اسناد